

Felvidéki Híradó.

A felvidéki magyar közművelődés szolgálatában álló társadalmi hetilap.

MEGJELENIK: MINDEN VASÁRNAP.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 4 ft. Fél évre 2 ft. Negyed évre 1 ft.</p>	<p>Felolós szerkesztő: Revész Lajos. Társzerkesztő: Fehér Janos. A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség, hirdetések és előfizetések a kiadóhivataltára címre Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.</p>	<p>Kiadóhivatal a Magyar Nyomda</p>	<p>HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA 100 szög 2 ft., ezentúl minden megkezdett szög szónál 50 krral több.</p>
---	---	-------------------------------------	---

A nő munkaköre.

(Folyt. és vége.)

Pedig mennyivel könnyebb, mennyivel kevesebb gondot okozna a szülőknek leányaik férjhez adása, ha nekik a modern kor materiális szellemének megfelelő praktikus nevelést adnának. Ha megértetnék velők mielőbb, hogy az élet komolysága, a világ életrendje: a saját erejü és munkájára utal mindenkit, hogy a megélhetésükről való gondoskodás első sorban tulajdon magukat illeli. — A henyé, ölse tett kezekkel való várakozás egy »szerencsés partie« áldásaira, ma már nem biztat különös reményekkel s a boldogság, a mit ily módon találni vélnek, többnyire csak csabos külsőbe burkolt talmi.

Hiszen anyyi ága kínálkozik a gazdasági életnek, mely a nők munkáját pompásan honorálja!

Ott vannak pl. mindjárt elsőnek a kereskedelmi foglalkozások. Közoktatási rendszerünknek nagy hiányát pótolta a kormány a női kereskedelmi tanfolyamok berendezése által.

A múlt évben tizenhét ilyen tanfolyam nyílt meg az ország különböző vidékein, a melyeket nemcsak a kenyérkereset tekintetében önérejükre utalt nők kerestek fel, hanem olyanok is, kik egykoron szüleiknek vagy férjeiknek segédkezhetnek az üzleti dolgokban, olyanok is, kik családi összeköttetéseiknél fogva érzik szükségét, hogy a kereskedelem ügyéhez értsenek, annak módját, titkát

megértsék, ha esetleg a sors oda sodorná őket, hogy vagy segítségére legyenek, vagy esetleg maguk kénytelenek üzletet vezetni.

A társadalom ez által a nőben egy újabb erőt nyert. Az életért való küzdés kényszerített bennünket is rálépni arra a térre, melyet a külföld műveltebb népei már régebben elfoglaltak, a hol a nők gyöngye karját is munkára hívják fel.

A társadalom már rég megpróbálkozott ugyan e téren — nálunk is — előre törni, de csak annyira tudott menni, hogy a nők csak mint divatárúsnők és elárúsítók működtek. Végre megjött az állam segítsége, a kormány vette gondjaiba a közoktatásügy ezen — eddig kevés figyelemre méltott — ágát s így közelebb hozta a növevélést a modern idők szelleméhez s új mezőt nyitott a női munkának, új eszközöket, módokat teremtetett a női munka örvényesítésére — A keresk. foglalkozások körén belül sok olyan teendő van, az elvégzésére a nő sikerrel vállalkozhatik. A nyílt üzletekben kínálkozó eladói állásoktól eltekintve, ott vannak az irodai alkalmazások, mint könyvelők, levelezők stb., melyek nem járnak testi megterheléssel s nem követelnek olyan különös kvalifikációt sem, melynek a nő ne tudna megfelelni.

Rámutatok az iparra, mely a maga ezer alakulatával a munkamegosztás áldását mellett beláthatatlan sokaságát bírja a női keresetforrásoknak. — A házi ipar, csipkekészítés

varrás, himzés, fonás, szabászat stb. mind igen jól fizelnek, ha a céltudatos, szakszerű munka, eleven, körültekintő kereskedői szellemmel párosul.

Ne feledjük, hogy az izlés mint női tulajdon, elsőrangú gazdasági faktor s dús méhe a legjobban fizelt női munkáknak.

És azután van még oly beláthatatlan sok foglalkozás, hogy a felsorolásába már térszűke miatt bele sem bocsátkozhatunk. — Különbön nem is lenne anaak célja: a ki munkát keres, az rendszerint talál is. — A ki pedig nem akar, annál úgy is kárbavész minden jóakarot.

Mindezeknek a gondolatoknak tendenciája oda irányul, hogy rámutatva a gyakorlatban levő növevélés áldatárságaira és tarthatatlanságára: a szülők szakítsanak az előbb utóbb meddősségre vezető házi neveléssel, praktikus életpályára választására szorítsák leányaikat. — És pedig tegyük ezt, ne csak a szükség kényszerítől hajtva, hanem azokból az erkölcsi szempontokból is, melyek ilyen vitális kérdéseknél tekintet nélkül nem hagyhatók.

A nőnek az a nagy függése a férfitől: csökkenni fog; az anyagi érdeknek azon erős szárai, mik a gyámoltalan leányt a férjhez kötik: meg fognak lazulni, — a nő anyagi önállósága pedig ezzel párhuzamban szilárdulni. — A korszellemnek jellemzetes tünete: a pénzhaszasságok lassankint gyérülni

fognak; az a nevétséges viszony a leány, meg a hozomány között pedig megváltozni. A leány nem lesz kénytelen az áruba bocsátkozás kinos szerepére vállalkozni és cégére lenni — a hozományának.

Azután meg a fővárosoknak megszokottá vált utczaí alakja: a végték süllyedt szegény nő, kinek élete szenny, gondolata bün, teste fekelý, — el fog tűnni arról a szánalmas szinterről, hová ferde nevelése, végzete predesztináltak.

Mert a milyen igazi, mely poézis a munka, épp olyan undok fertőnek az útját egyengeti a munka nélkülvölözés, a tehetetlenség. — Ennél demoralizálóbb nincsen semmi a világon.

A gyöngeségek és magára hagyatottságnak nyomasztó érzése, keserű tapasztalatok, az önbizalomnak megönerőnek hiánya oda mutatnak az utolsó menedékek arra a bizonyos sikamlós örvényre, odavetik a gyámoltalan abba a kavargó örvénybe, melyből nincsen menekülés, csak fokozatos süllyedés — le a feneketlen mélybe.

A nyugat ésszerű berendezésé az érintkezés ezer szállain át magot hintenek a mi társadalmunkba is, a korszak komoly jelszava: a munka, a mi nőinkkel szemben is követelni fogja a maga jogait. — És kétfős szíggórral fog fordulni azokhoz, kik a munka áldásában szeretnek nélkülézni, de a kik kényelemből, indoko-

TÁRCA.

Ha már elhagytad...

Ha már elhagytad, ha még megcsalad
Árva szívem, szerelem:
Hűljön ki szívem, hűljön egészen,
Érzéketlen jég legyen;
Ha nincs szerelem, ha nincs reménye,
Többé vágya se legyen!

Kerülj el emlék, te köbor szelű,
— Életfáram nincs levél.
Pusztá fa lettem, töléd szivemb-n
Nem boldogság álma kél,
Zizeg az avar: sötét a haraszt,
Szárz ágal ráz a szél...

MIKLER GUSZTÁV.

A cseraljai malom jegenyői.*

— Bibeazélis. —

Írta: KUTNYÁNSZKY JENŐ.

— A »Felvidéki Híradó« eredeti tárcája. —

Mindig elkömorodom, valahányszor azokra a sudár jegenyékre nézek, melyek a szomszéd völgyből ide látszanak. A cseraljai patak az, melynek völgyéből azok a jegenyék átkandálnak, a cseraljai malom jegenyéi azok. S folyton ide néznek Koppany felé, melynek sárgavirágos, fűzfacsalkos,

erdővil szegélyezett völgy az Eledényi malom dírbörgésétől és vízlocogásától visszhangzik. És olyan különös, büszke tekintet vetnek ide, az Eledényi malom alacsony eper és fűzfáira. Másoknak fel se tűnik; nekem azonban régi fajó emléket idéz fel azoknak a faknak a látása.

Ott kél kezdenem; mikor én Zavadon voltam németül tanulni.

Lakasom a tanító úrnál volt, de közön ségesen csak az iskolaszobában kvártélyoztunk, t. i. én és még német szóra küldött három társam: Miklós, a dóbrókói plébános úr kis-öccse, erős, vallás fia, s ezért legnagyobb tekintély közöttünk, (jelenleg valahol jegyző-segéd) és Marci, a mázai gazdag szabó fia, nagy gavallér (jelenleg szabó-segéd) és Feri, az unokatestvérem, nagy ész, de racionzítlan akarot.

Csak az iskolaszobában tanyáztunk, egyrészt azért, mert halószobánk, a konyha egész nap el volt foglalva, másrészt pedig, mivel napoként itt érintkezhetünk nyelv-mestereikkel, a Michelekkal, Franzokkal, Jozsefekkel stb. stb. Mi vidéki fiuk szeparatizmusra törekedvén, külön padot foglaltunk el, ami azonban cseppet sem gátolt bennünket abban, hogy facipős iskolatársainkkal, sőt társainkkal barátságot kössünk.

Kivált én, korán ajándékoztam meg társnőimet bizalmammal.

Az átelleni padon ül, szérlő, épen feléltöm Juliánna Bart. Termetes leányka,

fekete haja s még feketébb villogó szemei voltak, arca olajbarna, de főleg azért becsultem nagyra, mert leckéjét mindig hibátlanul mondta fel. Mellette ült egy fokkal alább Anna Hart, magas, nyulánk, kissé hirtelen szőke, kék szemű, csendes kedélyű, szólan leányka. Merő ellentéte Juliánna Bartnak. Kellemes, szelíd arcát — melyen egy-egy szepő eltevédt, de az arc kelleméből mit sem vont le — a tanító úr is meg-megsimogatta, egy elvétve. Második padban, tölem részut ült a csinatlan csacska Johanna Kalt. Nyugtalan vére soha sem hagyta pihenni, folyton hátra tekintetett, sugdosván valamit Juliánna Bartnak, vagy jobbra, a fiuk hátsó padjára, ahol mi ültünk. (Plytyka-kedvelő fiuk Johanna Kaltnak ezeken nyugtalanságát az én nevemmel hozták összefüggésbe s én ezért igen nehezíteltem Johanna Kaltira.) Mellette ült a voros haju, szepős képu, túrótt orru, de sokkal csendesebb Maria Alt és még sokan, akik azonban engem kevésbé érdekelték ugyan, de akiknek képe még most is híven tükröződik vissza emlékezetemben.

Egy reggel nyolc óra előtt, amikor még nem kezdődött meg a tanítás, de a tanító úr már az emelvényen ült, fejében a tekintély jele, a komót-sípka, s szájában a pipa, olvasgatván valamit komoly szipakalással, — hát egyszer csak megnyúlt az iskola-szoba ajtaja s azon egy igen tisztességesen öltözökött, félig urias ember lépett

be, mellette egy kis leány, aki féltékeny lépegetett belebb, belebb.

— »Gelobt sei Jesus Kristus!« — köszöntöttük karban.

— Bemutatom magamat; én Fonó Tamás, az eledényi molnár vagyok.

— Örvendek, szolt a tanító úr, egykedvűen s fejében a szipkát kissé megbökte a pipa szopókájával, amit aztán — már (t. i. a szopókát) ismét gondosan visszadugott foga közé! Szólgálhatok valamivel?

— A Juliskám — szolt a molnár — cseregyerek a Johann Hauck helyett.

— Igen? Hozta Isten kis leányom, reményem jó barátok leszünk.

— Ha meg nem sérteném a mester urat...

— Mivel kél... kérem?

— A feleségem, szegény, egy kicsi szítás lisztet pakkolt fel a kedves assonyság számára, ha meg nem bánthat vele, hallom, most állt meg a kocsi a kapu előtt. Künn kocsi-zörgés volt hallható.

— Ah, kedves... hogy is hívják kérem?...

— Fonó Tam...

— Fonó úr — vágott közbe a mester úr — mialatt spakját és pipáját az asztalra helyezte, igen örülök a szerencsének; örülök, valahányszor csere-jautiványom jön, részint azért, mert ez az iskolánk iránt való bizalom jele. Nos, kis leányom... hogy is hívják?...

* Felolvastattam a zvidáraljai áll. tanítóképzésben, a jan. hó 21-én rendezett hangverseny alkalmával.

latlan ellenszenvből, rangkórásig szülte zsenirozásból írtnak tőle.

Közel állunk ennek a fontos társadalmi problémának a megoldásához, reméljük, olyan megoldásához, hogy haszna lesz belőle közgazdaságunknak, jóllehet kárával a — háztartásainknak.

Unique.

Színészet a Felvidéken.

A F. M. K. Egyesületnek amaz üdvös eszméje, hogy a felvidéki meghonosítja a magyar színészetet, több mint egy éve látott napvilágot. Hogy ezen idő alatt mi történt, arról keveset tudhatni meg az ezen ügy iránt érdeklődő közönség, csupán sejtani lehet, hogy valahol megakadt a dolog. És midőn már aggodalommal néztünk a felvidéki színészet megteremtéséért, közbe jött egy véletlen, melyre nem számítottunk.

Ugyanis, mint a Nyitrai Szemle írja, Veszprémi Jenő szinagazgató az egyesület elnökségéhez javaslatot nyújtott be, melyben előterjeszti a felvidéki színkerületekre vonatkozó beosztásának tervezetét.

A javaslat pontoztatja a célszerű intézkedéseknek egész sorozatát foglalki magukban; nevezetesen:

1. A közművelődés emelése céljára szervezendő színtársulat felett való állandó felügyelet gyakorlásával szakértő férfiak biznassának meg.

2. Nyitra legyen a színi terület székhelye, honnan felhívandók az egyes városok, hogy a felvidéki színi terület állandó színtársulatát tőle teltetve anyagilag is támogassák.

3. Oszka fel a színiügyi bizottság a színtársulatnak — a felvidéki városokban — 12 óra való működési színdíjnyét következők módon:

- Október: Trencsénben,
- november, december, január: Nyitrán,
- február, március: Besztercebányán,
- április: Selmecbányán,
- május: Losoncon,
- június: Balassa-Gyarmaton,
- július 1-5-ig felére: Surányban,
- július 11-ik felét szeptember végéig: Érsekújváron.

4. Nyitra emelje fel szubvencióját színház fűtés és világításra.

5. Besztercebánya 500 ft, fűtés és világítás.

6. Selmecbánya ingyen színház és 100 ft.

7. Losonc színház és 100 ft.

8. B-Gyarmat színház és 150 ft.

9. Surány színház és 100 ft.

10. Trencsén színház és 100 ft.

11. Érsekújvár színház és 100 ft.

— Július ...
— Juliskám, — kaptam a szót a mester úr, menjen csak, keressen, foglaljon helyet. Ulfjon ...

A kis leány szerényen az utolsó helyek felé húzódt.

— Nem oda! Ah! látom én a nézéséből, hogy okos leányka, csak felebb, felebb, még felebb, s kézen fogva vezette a Johanna Kalt felé, aki dacosan állt helyén, nem akarván azt a jövőnyének átengedni. Pedig Juliska ott állapodott meg, nem akarván az első helyt elfoglalni, meg talán a Julianna Bart szigorú tekintete is visszatartotta. Hová úlfjon? A legnagyobb zavar látszott szelid tekintetén. Azonban a tanító úrnak egy szigorú intése elég volt arra, hogy Johanna Kalt belebb húzódjék, amit aztán azzal bozult meg, hogy hidegen mérgette szemével végig a jövőnyit Juliskát.

Juliska szerényen húzódt meg a pad végén, felve szedegetvén ki egyet-másat a durva házi-cénnával varrott iskolazsákjából; az olvasókönyvet, a táblát, az irkát, a tintatartót, végül pedig egy darab vajjas kenyéret, s kedvesen kezdte azt falatozni, a szelien, minden harapásnál kicsi félköröket hagyván.

És most én kezdtem szemügyre venni Juliskát, csakhogy nem olyan rossz indulat mérgettem ám végig, mint Johanna Kalt! Végig szemlétem minden részét, sőt a ruháját is, úgy, hogy csakhamar teljes személy-leírásával szolgálhattam volna.

Veszprémi Jenő szinagazgató a lépésével mindenesetre megtöri a jeget, mert valószínűleg tartjuk, hogy a központi választmány most már komolyan hozzááll a javaslat tárgyalásához s az illető városokat fel fogja hívni nyilatkozatra, vajjon elfogadják-e a javaslat által kontempialt feltételeket. A dolog természetesen nem fog egy könnyen elintéződni, mert a szóban forgó városok a maguk szempontjából kisebb nagyobb nehézségeket fognak majd utba gördíteni. Egyiknek nem fog tetszeni az időszak, melyben az előadások tartása javasolva van, másiknak meg talán a szubvenció tünik fel soknak, s végül lesznek városok, melyek mindkét oldalról kifogásokat emelnek.

Bármiképp legyen azonban a dolog, hiszük, hogy mégis létrejön valamelyes megállapodás, mely biztosítani fogja a a felvidék számára a magyar színészetet. Ebben a kérdésben természetesen a kölcsönös engedékenység és a megfelelő áldozatkészség fogja a sikert biztosítani s ennek érdekében hazafias városaink minden tőlük telhetőt meg fognak tenni.

Van azonban nekünk is észrevételünk ebben a fontos kérdésben!

Azt látjuk a javaslatból, hogy egy színtársulat nem lesz képes ellátni a felvidék szükségletét, ha ez évenként a javaslatban feltüntetett módon fogja megtartani előadásait! E mellett a működés mellett Turóc, Arva és Liptó vármegyék egészen érintetlenül maradnak, holott ezen megyék székvárosából nem szabad a magyar színművészetnek kimaradnia!

Az igaz, hogy ezen városok egynemelyike anyagi áldozatokra nem volna kész, de e megyék magyar hazafias közönsége az ingyen színházat s a támogatást rövid időre, 10—14 előadásra szívesen biztosítaná. Ennyi időre szívesen vesz bérletet s a székhelytől távolabb eső falvakból is beáránál a színi előadásokra, mezt tudatában van annak, hogy nemcsak hazafias kötelességet teljesít ezzel, hanem saját kedély-világát s művelvezetét is megkívánja, hogy évente legalább egyszer kielégítesse — hogy élvezzon.

Éppen azért hiszük, hogy a közművelődési egyesületnek ezen megyékben levő választmányai a kellő időben lépéseket tesznek arra nézve, hogy évente néhány előadás e megyék székhelyein is tartassék. Ugy de már erre alig jut idő a Veszprémi Jenő szinagazgató időbeszámítása szerint.

És ha ehhez hozzávessük még a tervezetből kihagyott többi felvidéki megyéket is, a melyek szízlent nagyszámu intelligenciával rendelkeznek s így hosszabb időközre is igényt tarthatnak, batran kimondhatjuk, hogy a F. M. K. Egyesületnek két színtársulatra volna szüksége, — egy kevés. Ha azonban a központi választ-

Haja: fekete, leföld.
Szemei: feketék, de szelidek.
Orra: hegyes, de nem sértő.
Szaja: pici, piros.
Ajaka: hegyes.
Nyaka: két gyöngyön van rajta.
Réklije: fekete.
Szoknyája: piros.

Tanítas után szoktuk felmondani, mi különörások leckéinket. Ilyenkor sorba ülgette az első padba, s mikor egyőnk elvégezte, rákérde a másónk. Nem tudott valamelyőnk, hát büntetésül fejének nem a leggyöngyödből módon való megkopogtatása. Utókének megbízalása s más efféle érte hanyagságáért.

Juliska is különörás volt. Ott maradt tehát velünk, amikor már a Francok, Michelek, Josefek, stb. stb. Julianna, Anna, Johanna stb. ki erre, ki arra hazatakarodtak.

Lassan húzódtam Juliska felé.

— Maga az eliedényi molnar leánya? — kérdém csendesen.

— Igen, felelt Juliska még csendesebben.

— Én is arról a vidékről való vagyok, a szántói mester fia.

S ezzel végeztük a beszélgetésnek, mert következett a különóra.

E naptól kezdve komoly változások álltak be magánéletemben. Mindenek előtt kezdtem észrevenni öltözékemnek nem egészen kifogástalan voltát; nevezetesen, hogy az édes anyám a szürke nagyszögletes fekete

mány, vagy annak idején a közgyűlés egyenlőre egy társulattal szerződne, akkor legalább felváltva evről-évre meg kellene változtatni a működési idejét, úgy, hogy a felsőbb megyék is részesüljenek az előadásokban.

Mindazonáltal bármiként döntsön a központ, a most már megindult mozgalmat örömmel üdvözöljük.

HIREINK.

— Turóc vármegye közönsége legutóbb tartott közgyűléséből föliratot intézett Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy megköszönje ama hetven ezer forintba került díszes, monumentális épületet, melyet a vármegye székhelyén emeltetett az itt levő állami tanintézetek, u. m. elemi iskolák, polgári fiu- és lányiskola, kereskedelmi középiskola és kisdóvodó intézet befogadására. A felirat szépen van fogalmazva s erősen kifejezi ezen exponát vármegye számbavetett többségének erős nemzeti és hazafias érzését. Tanubizonyoságot tehet a felirat arról is, hogy az itt működő iskolák nemcsak egyszerűen, mint ilyenek érdemelnék figyelmet, hanem főleg azért is, mert a két évtized előtti viszonyoktól teljesen átváltoztatták. Ott, hol két évtized előtt válságos ritkaság volt magyar szót hallani, most az a mellőzött, s megvetett magyar szó hatalmas hódítást visz véghez s ellenállásat napról-napra érzékenyebben figyelmezteti — a végényeszetre. Különbön itt közöljük a feliratot:

Nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter ur! Igaz hazafiai örömmel vettük tudomásul, hogy a helybeli állami tanintézetek elhelyezésére szolgáló új iskolaház teljesen elkészült, minek következtében az itt fenálló de bérházakban elhelyezett állami iskolák feladatainak még eredményesebben fognak megfelelni. Felbuzdoló érzelmekkel vesszük régi óhajainkat eme teljesedésért s annál inkább, mert ezen hazafias tanintézeteknek vármegyénkben lett állandóságában érvényesülni látnak a hazánk kulturai egységességét célzó nemzeti törekvést. Buzsike önrizzel tekintünk az állam hatálmányak megfelelő díszes épülete, mint a magyar nemzeti közművelődés méltó tühelyére. Valóban hazafiai hitünkben erősödött meg, amidőn látjuk, hogy itt, hol két évtized előtt a nemzet tradícióival és létérdekeivel ellenkező érzelmet tápláló iskolák állottak, most már összes feltételekkel rendelkező állami tanintézetek fognak hirdetni a hazaszeretnek örök igéjét. Ezek kijelentése után fogadják Nagyméltóságú kegyesen ezen iskolaház létesítéséért halás köszönetünk nyilvánítását s egyuttal kifejezését annak, hogy a közoktatásügyi kormányzat iránt teljes bizalommal viseltetvén, Nagyméltóságodat e téren való nagy feladataiban

foltolt tett, hogy a csizám sarkai erősen befelé fordultak s nem mindig elég tiszták és fényesek, s hogy a vörös honvédsapka, — melyet katonaviselt segédtanítónktól kaptam ajándékba, s melyet már két év óta viselek — igen kopott, azonkívül igen rikító és semmiképp sem illős.

Masnap megirtam a levelet hazá, melyben engedelmet kérés cizsör: a tobákszinu nadrágom viselésére, minthogy a szürkének foltjai is immár igen kopottak, sőt egy helyen éppen ki is szakadt egyik lekete folt. A kopás helyét untalvan ugyan besötétítettem, de a szakadtat már igen bajos volna helyrehozni. Masodszor: meggyőző előquentaival kifejtettem, hogy multikori nyilatkozatomat, — mely szerint »még a rossz csizám is jó« s ami miatt a szomszédtaotó urak például állítottak fiaik előtt — kénytelen vagyok immár visszavonni s kijelenteni, hogy a rossz csizám valóban rossz, mert mar a kergén járok, engedelmet kérés tehát az unneplő csizám viselésére. Harmadszor: (e pont volt a legalázatosabb hangon írva) a honvédsapka, melyet már két év óta viselek, készül felmondani a szolgálómat, e mellett igen szellességem, mióta a tanítóné asszonyosság, nem nézhetem gabanos fejemet, a levelelőrdő által hajamat lenyiratta. Talán, mivel a tél közeledek, jobb lenne egy fekete sapka. S mindezeket meggyőző dialektikával raktam papírra.

(Vége köv.)

szeregy hatáskörünkben támogatni mindenkör készek vagyunk. Turóc-Szt.-Mártonban, 1892-ik évi december hó 28-án tartott rendes közgyűlésünkben. Nagyméltóságodnak mely tisztelő: Turóc vármegye közönsége. Beniczky Kálmán aispán.

— Bal a kórház javára. A mult évben olyan szép eredménye volt a megyei kórház javára rendezett bálnak, hogy válságossal kár lett volna ez évben is nem folytatni a nagy közönséges, támogatását kéri a humanus célra s egyuttal alkalmas szolgáltatni a kellemes szórakozásra, mulatásra. Mint a mult évben, úgy most is Justh Kálmán főispán úr adta meg az impulzust a bál rendezéséhez s valamin a mult évben, úgy bizonyára most is telve lesz a vármegye hazának nagy terme a megye intelligenciájával. Hogy mindenki jól mulasson, arról gondoskodni a rendezőség; a mulatságra, mely február hó 11-én lesz, a meghívók e héten fognak szétküldetni; aki netalán — tévedésből — nem kapna meghívót, forduljon ez iránt dr. Beniczky Akos úrhoz, aki szives készséggel szolgál meghívóval az érdeklődőknek.

— Új hitközségi elnök. A rutkai izr. hitközség elnökévé a mult heten Gross Samuel ottani lakost választották meg egyhangulag. Gratulálunk.

— A kereskedelmi középiskola névadásai február hó 1-én mulatságot rendeznek a tanárok felügyelete mellett. A mulatság helyeül a vármegyeház díszterme van megszerezve, a hol eléggé kényelmesen elférnek majd a kicsinyek a nagyokkal, ha tánczközben összekeverednek is. Az előkészületek nagyon folynek s ezekből, valamin az itt-ott eljett szavakból és az általános hangulatból úgy látjuk már előre is, hogy az úgynevezett »deákbal« az idén is fényesen sikerül, a mi alatt azt értjük, hogy kedélyesség dögában ez sem marad az előző évek hasonló mulatságainak mögötte.

— A vörös-kereszt rutkai főkegyelete folyó hó 15-én rendes közgyűlést tartott, melyen Schwöder Emil elnök a kellő határozmányok után a közgyűlésnek tudomása hozta, hogy az 1892. évben a tagok száma 36 rendes taggal szaporodott s ennek folytán a főkegyelet az 1892. évi végével 109 rendes taggal birt. Az 1892-ik év március hó 1-én rendezett hangverseny alkalmával eredményezett 119 forint 12 kr. tiszta jövedelem a suttói és krpellani chinészen szenvedők javára fordítottat. Az új választmány mely 3 évre választottat, következőképp alakult:

Elnök: Schwöder Emil. Tarselnök: Schwöder Etel. Jegyző: Hochstaedter Mór. Pénztáros: Petricsek Janos. Orvos: Dr. Tugendhat Gyula. Választmányi tagok: Nosztaly: Friedmann Corna, Marosyan Ágnes, Mikol Ilona, Schik Janka, Schwöder Etel, Priboda Beláné, Boldizsar Zsófia. Férfi osztály: Kafunda Frigyes, Thoma J., Friedmann Mór, Petricsek Janos, Jaager Ferencz, Schwöder Emil, Dr. Tugendhat Gyula. Halomas szerint a vörös kereszt egylet rutkai főkegye ez évben is, még pedig március 1-én az egylet javára tanulmányos rendez, a melynek tiszta jövedelme egy részében a rutkai szegényorsú családok gyermekei is részesülnek fognak. Örömmel jelentjük a rutkai választmány eme tenykedését, e helyütt is kiemelvén, hogy az elért szép eredmény a főkegyelet tagjaink lelkesültsége mellett főként Schwöder Emil elnök buzgalmanak köszönhető.

— A zivóarjai áll. tanítóképző-intézet ifjuságának Bartalus köré, folyó hó 21-én tartotta első hangversenyét. A hangversenyt tancstély követte. Hogy a tancstély mennyire sikerült, az eléggé bizonyítja az, hogy a tancs este 8 órakor kezdődött s reggeli 6 órakor osslott szét a mulató közönség. Az egész éjszaka oly kedélyesen folyt le, hogy azzal mindenki meg volt elégedve. A közönség oly nagy számu s oly díszes volt, hogy számosan jegyeztek meg, miszerint ily fényes mulatság már régen nem volt Zivóaraján. A mulatságon résztvett hölgyek betűsörös névsora a következő: Akantisz Rezsőné, Braun Gizzi és Frida, Czanczik Mariska, Filo Sandorné és Filo Klementin Blaticznól, Fimrnel Ferenczné Gajdelről, Filo Jenőné Zolyom-Brezőről, Gulrich Judit Selmeczbá-

nyáról. Dr. Halassy Kálmáné, Jeszenszky Matild, Dr. Jakubovics Jozsefné, Justsák Sándorné Felső-Stubnyáról, Korus Vera, Korus Helen, Klug Fanni, Kupan Jánosé és Mariska Selmezbányáról, Kontsek Györgyné Ábrahámfalváról, Lehotzky Istvánné, Lehotzky Luiza és Lehotzky Juliska Besztercebányáról, Matuskovics Mihályné, Marmorstein Ella, Mihalitska Istvánné, Nemes Jánosé s vele Zathureczky Luiza. Nemes Bertha, Országh Borsenká, Proksa Anna, Rátskay Jánosé, Somogyi Gezáné, Schönácz Gyözőné, Szmecana Jozsefné, Szmecana Mariska, Spitz Czili és Sali, Töcsek Etela Gaydelről, Töcsek Borsenká, Ulrich Adel Felső-Stubnyáról, Vágner Lipótné, Vágner Ida, Veisz Jakabné, Volkó Emilia, Vavró Anna. Vavró Gabriella, Vavró Fanni és Vejdá Jánosé. A zenékör felülízüléseket köszönettel vett a következők: Rakovszky Ivan 5 frt, Nemes Janos 2 frt, Kuppál Jánosé 1 frt, Akantisz Rezső 2 frt, Filó Sándor 2 frt, Lehotzky István 1 frt, Somogyi Géza 1 frt, Mihalitska István 1 frt, Justsák Sándor 1 frt.

Két fehér holla. A múlt héten egy intelligens fiatal ember szölitte meg Petricsek János állomás-főnököt Rutkán, hogy mikor indul a vonat Pest felé? — Bizony uram — felel a főnök — csak holnap reggel! Mert már a delutáni gyors vonat elrobogott. A fiatal ember igen nagy zavarba latszott jönni; a főnök utba igazította, hogy menjen át Majoronorszky vendéglőjébe s onnan kora reggel utra kelhet. Igen ám uram, válaszol a zavarba jött ifjú — csakhogy félőnös véletlen folytán egy krujczárom sinecsin! Nem tudom, mit tegyek ha aki nem segít rajtam! Olyan bizalom keltő volt az ifjú arca, hogy Petricsek kivette tárcáját, s egy tiszet adott neki, hogy tova mehessen. Nohát, ugy-e, fehér holla az, akit ma képes megindítani egy intelligens köztársaság ember zavarát? Tegnapelőtt aztán kap az állomásfőnök 10 frtos utalványt — s egy terjedelmes ládat; ebben holmi nemes italok (silvium, cognac, rum), nemes harappi valók (sódar, szalonna) és egy hálladok levél valának, melyet Tömöry Károly cs. kir. asztalnok küldött, köszönettel s némi halaját öhajítvány kifejezti, hogy megszorult fiam — ki különben kereskedelmi akad. tanuló — oly szives volt segíteni. Nohát, ugy-e, fehér holla az is, aki a jöttent meghálálni képes még ma? Ime t. olvasók, két fehér holla — egyszerre!

Magyar színészek Rutkán. M. z. e. i. B. a. színtársulata a múlt héten Rutkán utatuzatban két előadást tartott az ottani intelligencia tömeges pártolása mellett: Csiky Nagymamáját és Bizon Válás után-éj játszottak teljes megelégedésre és csakis a társulatnak szerződésileg lekötött volta az oka — írja tudósítónk — hogy a két előadásból tizenkettő nem lett. Igen ám örvendő ennek a hírnék. Élénk tanúbizonyosság ez amellett, hogy nem idegen többé a magyar szó Turócban!

A megfagyott gyermek. Múlt heti számunkban írtuk, hogy Hoffmann ruttkai mézszáros inasa megfagyott az úton. Levelezők azt írja, hogy ez ellen az illető inas kézzel-lábbal ütölközött, mert semmi baja nincsen. Igen — ami a nevezett személyt illeti: de egy gyermek tényleg megfagyott a múlt héten s azt ott találták meg a mártóni temető fölött. A mi értesülésünk tehát csupán a személyben tévedett.

Utazási új szabályok. Új napján a magyar és osztrák vasutakon többféle újítás lepett elő, melyek közül nem egy érdekelheti az utazó közönséget. A pályaházakban kifüggesztett menetrendek közt nehéz most az eligazodás: jövőre ugy könnyitenek rajta, hogy az illető állomás és vonal menetrendje világos sárga papírra lesz nyomtatva, a többi vasutaké fehérre. A gyermekek ingyenes szállítása korlátozva lesz, csak nagy éves korig szabad őket jegy nélkül a coupéba vinni. Négy évestől tíz évesig először jeggyel utazhatnak a gyermekek. A beszállásra szólító két harangszó helyett lehet a várótermekbe beszengetni vagy kiállítani is: larma nélkül tehát ezentul sem megy az indulás. Az utasoknak csak a robogó vonaton nem szabad többé az ajtókat kinyitni maskor

megtehetik hátra. Az új szabályzat megengedi az előbb beszállóknak a helyek lefoglalását is társaik számára. A női osztályokban és a nemdohányzó osztályokban még akkor sem szabad — dohányozni ha a bennükö megengedik is. Gyakran megessett, t. i. hogy dohányszok bevettek, magukat a nemdohányzó szakszabaja és egymásnak adott kölcsönös engedelem után javában füstöltek. Jövőre innen is kizavarájuk őket. A fél oldalt levő ablak kinyitása csak valamennyi bennülő belegeyezésével történhetik, másfelől, ha az utazók csukva vagy nyitva akarják a kalauz dönt. Az ölebekben kívül más, különösen vadaskutyákat is bevehetők a coupéba, de az utóbbiak csak a harmadik osztályon. Másfelől, csak akkor vessz fel a vasut kutyákat, ha van számukra rekesz.

Felhívás adakozásra. Irányi Dániel nincs többé! Elsíratta a függetlenség és 46 as párt, amelynek közfiszteletben álló elnöke volt, amelyet sokszor vezetett dícső ütközetre és diadalra s a mely megnövekedett, számban és erőben bőles vezérlete alatt. Elemenetle a képviselőház, amelynek pártkülömbéggel nélkül, osztatlanul elismert fénylő díszje és ökecsége vala. Gyászolja az egész magyar nemzet hű fiát, aki örök példányképp marad a szilárd jellemnek, a nemes szívnek a magára, törő léleknek, az emberbaráti érzelmeknek s az alakvást nem törő meggyőződésnek. Egyszerű ravatalat a koszorúk egész halmaza díszítette — közöttük Kossuth Lajosé is — amelyeknek virágait az igaz tisztelet, a benső szeretet hálás könnyei övták meg a hervadásiól. Mi ezen szeretteink és tisztelőink a megdicsőült iránt, állandó és maradóan kifejezték akarunk adni s 1 r m e l k alakjában. És ez a siremlekmél megfelelőbb lesz az ő egész életének, egész élete minden gondolatának, mentől t ő b b tisztelőjének illerjeiből létesül. Azért felhívunk, felkérünk minden igaz magyart, aki Irányi Dánielt, az ő nemes elveit és eszméit érteni és érezni tudja, járuljon bármi csekély adománnyal is ahhoz, hogy a jelesnek sirhelyét hozzá méltó emlék örökítse meg. A siremlekre szánt adományok az országos központi t. a. k. a. r. k. p. n. z. t. r. h. o. z. Budapest, IV. Deák Ferenc-utca 7. sz. küldendők. Budapest, 1892. november hó. Hazafias üdvözléssel az országgyűlési függetlenség és 48-as párt nevében: Justh Gyula biz. elnök, Hentaller Lajos, Kallay Leopold, Horváth Adám, Pázmándy Dénes bizottsági tagok.

Zsidó tanítók gyűlése. Rózsahelyen f. hó 22-én tanítói gyűlés volt. A rózsahelyi, lipót-szent-miklósi, námesztói, turdossini, szucsányi és teplai zsidó tanítók részint személyesen jelentek meg, részint pedig írásban jelentették ki, hogy a hozandó határozatot elfogadják. Leitersdorfer József (Rózsahely) üdvözlőlvén a jelenlévőket esetelele az összejövetel célját, mely abban áll, hogy a tisztviselők és a tanügy felgölgölközök mozgalma közepette, a zsidó tanítók sem várhatják, míg a sült galamb a szájukba repül, hanem szinte utal-módot kell találni, hogy mikép lehetne a zsidó tanító során is segíteni. A tetszésel fogadott megnyitó után megválasztattak elnökké: Voglhut Dávid; jegyzökké: Bauer Manó és Kacz Henrik, utóbbi a pénztárosi teendőkkel is meg lett bízva. A gyűlésen ki lett mondva, hogy a pozsonyi tanítók felhívásához, mely a tanító fizetését a város lakosai számarányához akarja szabni, a felvidéki tanítók nem csatlakozhatnak, mert a felvidék kis városaiban, melyek 2, 3 vagy 4000 lakossal bírnak, a lakás és élelmi szerek épp oly drágák, mint a 20—30,000 és még több lakossal bíró városokban. A gyűlés elnök eszme-csere után a következő határozatban állapodott meg: tekintettel arra, hogy a zsidó tanító minden zsidó iskolában három nyelven (magyar, német, héber) köteles tanítani; tekintettel arra, hogy a zsidó iskolában a tanítást idő nincs törvényesen meghatározva, de valamennyiben jóval több tanítási idő van, mint más felekezeti vagy állami iskolában; tekintettel továbbá arra, hogy még jó nevű zsidó községekben is megfizették a tanítóval az ugynevezett

húskrajczárokat (gabella), kérsenek meg a zsidó községek, hogy a felsorolt körülmények tekintete vételével adják meg a tanítónak a már itt-ott a község jószántából megszavazott ötdöfeges pótlékot. Ily értelemű folyamodvány fog szerkesztetni és az országos izr. tanító-egyesület elnökegse felkeretik, hogy azt egy impozáns küldöttégsé kíséretében a közoktatásügyi miniszter urnak, valamint annak államtitkárnak nyújtsa be. Az ülés a rózsahelyi tanítók ételtesével, kik a három szomszéd megye tanítóit meghívni szívesek voltak, véget ért.

— A szucsányi vöröskereszt fűk-egylet saját pénztárának gyarapítására folyó évi befűr hó 6-án társasvacsora és tombolával egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez Belepti-díj személyenként 1 frt, családjegy 2 frt. Kezdeté esti 8 órákor. Fene: Gsonka Pál. A rendezőség kéri a hűgyeiket egyszerű öltözetben megjelenni.

— Ragados tudólok pusztította hosszabb idő óta a felvidéki gazdák marha-állományát s hogy mily hátrányok származnak az ilyen vészből, a vészelyeztetők vidékekre, az ismeretes dolog. Éppen azért örömmel és elismeréssel kell fogadnunk a magas kormány által intézkedését, hogy az ilyen területekre szakértő közegeit küldi ki az összes marha-állomány megvizsgálása végett. A tájékoztatlan közönség természetesen tartózkodással, sőt bizonyos felellemel nézett a történendők elé. Megnyugodott azonban, a mint látta, hogy a vészelyben levő állatok megbecsültenek s elég tisztességes árban vétetnek át az állam által. Ebből tehát három halson járul a gazdára; amennyiben először: a további fertőzések eleje vétetik; másodsor kap az ugy is veszendőben levő állatért olyan pénzt, melyet senkitől nem kapott volna, ha jóhiszeműleg adatik el az állat. Végül kedvező alkalmul használható fel arra a célra is, hogy a tő népet a magyar állam ellen izgatni lehessen.

— Pályázati Hirdetmény. 89. 250/92. A vezetésen alatt álló kereskedelemügyi tárca keretében a posta- és távirádánál alkalmazandó 108 a posta és táviradgyakornokjelölti állásra pályázatot nyitok. Pályázhatnak az 1883. évi I. t. c. 14. §-ban előirt középiskolai vagy cvvel egyenrangú minősítésgel bíró 18. életévüket betöltött magyar állampolgárok. Ezen feltételeken kívül a pályázók községek erkölcsi bizonyítványval feddhetlen életéletük, kőzhátosági orvosi bizonyítványval pedig ép és egészséges, a posta- és táviradgyakornok testileg is alkalmas voltak tartoznak igazolni. A pályázat alá bocsátott állásokat a posta- és táviradgyakornóságok fogják betölteni, számszerint minden igazgatóság tizenkettő. A sajtókezelő irrt és szűletési, orvosi, erkölcsi, és iskolai bizonyítványokkal kellően felszerelt pályázati kérvények emellegve és pedig a már közszolgálatban állók által előjárásúgok, a közszolgálatban nem állók által ellenben az illető főispán vagy polgármester útján 1893. január 31-ig a budapesti, kassai, kolozsvári, nagygyárdi, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári vagy a zágrábi posta- és táviradgyakornóságokhoz nyújtanak be. A pályázók közül kiválasztottak a posta- és táviradgyakornóság felhívására az igazgatóság vezetőjénél személyesen jelentkezni tartoznak, a ki azután felfogadásuk iránt végleg határoz. A felfogadott posta- és táviradgyakornokjelöltek, kik esku helyett ennek megfelelő fogadalmat tesznek, ezen minőségükben 1 frt napidíjjal fognak részesülni és ezen állások elfogadásával a következő feltételek mellett lépnek szolgálatba. 1. Állásukat az igazgatóság felhívására azonnal elfoglalni tartoznak. 2. A posta- és táviradgyakornóság által kijelölendőt hivatalnál a posta- és táviradgyakornóságoktól elszakítottan és rendszeres szolgálatot tenni kötelezik magukat. 3. 1893. szeptember hó 1-vel saját költségükön Budapestre illetve Zágrábra fognak áthelyeztetni a posta- és táviradgyakornóság szabályszerű halgatására. 4. A posta- és táviradgyakornóság tartama aialt, mint ennek rendszeres hallgatói a tanfolyam-szabályzatnak minden tekintetben alávetik magukat; tehát a beiratási és tandíjakat is, a mennyiben ezek által a szabályzat értelmében fel nem mentettek, fizetni kötelesek. 5. Napidíjak élvezetében a tanfolyamnak 10 óra terjedő tartama alktt megmaradnak, de a délelőtti

órákban és az előadások szünetelése alatt rendszeres szolgálatot tartoznak tenni. 6. Azok, kik ezen feltételeknek eleget nem tesznek, kiknek magatartása bármi tekintetben kifogás alá esik, vagy a kik a posta- és táviradgyakornóságra alkalmatlannak találtak: a szolgálatból, illetve ezen próbaképeni alkalmazástól egyszerűen felmentetnek. 7. Ellenben azok, kik gyakorlati alkalmazásuk alatt feladatuknak kellőg megfelelnek, a posta- és táviradgyakornóság szabályszerű befejezése után 400 frt évi segédjűjjal javadalmazott posta- és táviradgyakornokokká neveztetnek ki s ugyancsak a posta- és táviradgyakornóság szabályzat által előirt zakszidva sikeres letelése után a posta- és táviradgyakornóság hallgatói részére fentartott állásokra nyernek képesítést, illetve alkalmazást. Budapest, 1892. december 29. Kereskedelemügyi m. k. miniszter.

— Dohányraktár Zólyomban. Bevégzett dolognak lehet tekinteni, hogy Selmezbányáról a dohányraktár Zólyom városába fog áttélni. Ez a raktár van hivatva felsőmagyarország kilenc vármegyéjének dohány szükségletét ellátni; minthogy azonban Selmezbánya a hiányos közlekedésné fogva többször megközelíthetetlen, régóta felmerült azon kérdés, vajjon honra lehetne áttelni a dohányraktárt, a honnan a szállítás nem fogna akadályokba ütközni? A kormány figyelmé első ízben Zsolnára irányult, de a célszerűség szempontoknak ez sem látszott megfelelni. Ezután a pénzügyigazgatóság egy képviselője Zólyom városába küldetett ki, azt megfelelőnek jelentette ki s mindjárt a szükséges helyiségeket is megtekintette, a melyek megfelelő átalakítás után használhatóknak lennének a dohánygyár szükségleteire. Zólyom városba pedig felvíván a helyzetet, elvetette az átalakítással járó építkezések kérdését s egy új, a célnak megfelelő épület felállítását határozta el. Felelőleg említenk, hogy Zólyom városának ezen elhatározása csak fennen dícséri az ügyek vezetésére hivatott polgárok szellemi magasságát.

— Aranyhoz hasonló ötvény. Az amerikai lapok által nagyon dícsért inyenmű ötvényt kaptunk, ha 100 súlyrészt olvasztott rézet és 6 súlyrészt antimon bensező összekeverünk és aztán fahamút, magnéziumot és szénasavas meszet adunk a keverékhez. Az ötvény kovacsollható, hengerelhető és forrasztható és a fényszécsen is az aranyhoz hasonló. Az aranyzsinon nem változik ammoniak és savtartalmú gőzök befolyása alatt sem. Az ilyen ötvény kgrjának előállítási költsége 120 frt.

— Vasutaink jövedelmessége. A lefolyt év első 11 hónapjára vonatkozó kimutatásokból amaz örvendetes következtetésre jutunk, hogy míg a monarchia osztrák félnek vasutainak a bevétel 1891 he képest 86 millió ftdre apadt, a magyar vasutak ugyanezen időre 511 millió ftd bevételt többletet tündetek föl. Ez a tény annál feltehetőbb, mert a gabnacseport nem volt túlságosan bő, a kolerajárvány pedig határozottan csökkentette a forgalmat. Ha mindezek dacára mégis kedvező eredményt tudtunk elérni, ez eléggé bizonyítja községadás állapotaink fejlődését, s ama vasuti politika helyességét melyet még Baross léptetett életbe.

— Bálí epizód. Az egyik gavallér: Milyen rártartós ez az Ilon Nagysám, a kolonnál csak a kis ujjá hegyét nyújtja. — Másik gavallér: Csupa ravaszagból teszi a kis hamis Azt hiszi, ha a kis ujját nyújtja, majd a kezét is akarod.

— A magyar gazdasági ipar hazánkban. A Magyar Fém- és Gépipar című szaklapból vesszük át az alábbi érdekes cikket: Meg állt tíz éve, hogy a magyar ipar Európá kereskedelmi és árucipaián tényezővé kezd valni. Azelőtt számont sem tett és nem esékly küzdelemünkbe került, hogy megnyíljanak előttünk a kereskedelmi központok, hol a nemzetközi forgalom ezermesteri mesés kincseket sajtolnak a népek száraz munkájából. Földmívelő nép voltunk és nem sokat tekintettünk a szomszédba, hol a föld nem volt olyan kövér, mint nálunk és nem rejtett magában annyi áldást, mint az Alföld. Meg voltunk elégedve, mert nem voltak igényeink. El voltunk zárva és nem tudtuk, hogy Magyarországon kívül is van — élet. A közlekedési eszközök csodás fejlődése, a

göz és villam felhasználása a térbeli távolságok eltüntetésével az embereket és országokat olyan közel hozták egymáshoz, hogy ma már egymás tüzhelyére nehetünk és saját szemünkkel láthatjuk, mit főznek és miként főznek. Az 1885-ben tartott országos kiállítás adta meg az irányt, melyben haladnunk kell, ez évtől kezdve jegyezhetjük föl a magyar ipar haladását, gazdasági életünk krónikájában. És azóta minden esztendőben nagyobb emelkedés mutatkozik. Mindenütt öröndetes haladás. Iparágak, melyekről ezelőtt még csak remélni sem lehetett, hogy a külföldi verseny piacunkról leszorítandja, ma már olyan virágzások indultak, hogy tulesznek bármelyik külföldi gyártmányon minőség, külső szín és célszerűség tekintetében. Ilyen többek közt például az első magyar gazdasági géppár részvénytársulat gazdasági cikkei is. A nevezett gyár a géppár valódi remekét képes előállítani és ennek következtében diadalmasan konkurrál a külfölddel. A nevezett géppár a munkások folytonos szaporítása mellett is alig győzi a fogyasztók keresletét kielégíteni és olykor szinte zavarba jön, annyira túlterheltik megrendelésekkel. A magyar iparunk ilyen diadalára valóban büszké lehetünk, mert ez a körülmény azt is jelenti, hogy a magyar piacon immár nem dominál többé az angol és amerikai verseny és a magyar gazdaságközönség végre belátta, hogy idehaza is tudunk már készíteni gőzcséplőgépet, rostát, malmot és egyéb gazdasági iparcikkeket, olyant, mely olcsóság és tartósság tekintetében nemcsak hogy mérkőzik az idegennel, de felül áll a külföldön. A gazdaságközönség bontakozzék ki közönyösségéből és nézzen körül itt a hazában, de nézzen csak át szomszédja szerűjére, mely magyar honi ipar gyártmány segítségével dolgozik és latinok a külföldi iparcikkek behozatalát. Széchenyi gróf azt mondotta: minél jobban támogatja a magyar gazda a hazai ipart, annál inkább versenyképessé teszi a hazai gyárak mind-

egyikét. A nagy nemzetgazda arany mondatát lassankint megvalósulni is látjuk, mert a magyar gazda valóban csak az önön maga érdekében dolgozik, ha a magyar hazafias gyárakat támogatja és ezzel a magyar munkásoknak nyújt kenyert.

Nyiltér.

B rovatban foglaltaként nem vállal felelőséget a Szerk.

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) **selymgyára Zürichben.** privát-megrendelőnek közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selymszővőket, moteréknél 45 krtól 11 ft 65 kraj postabér és vámentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s arnyalában). Mintak postaföldülővel küldetnek. Svajzba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 1

HIRDETÉSEK.

A meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része, nagyon könnyen volna megelőzhető alkalmas házszerök azonnali alkalmazásával. A Horgony-Pain-Expeller ily esetekben a **legjobb bedörzsölés.** Hasonló új eredménytel használható csúsz, közsény és tagszagattas, valamint fejfájás, hátfájásnak, csopófájásnak stb. ellen és majdnem minden háztartásban készletben van. Ezen szer 40 kros, 70 kros és 1 ft 20 kros üvegekben majdnem minden gyógyszerárban kapható. Minthogy értéketlen utazások is léteznek, kifejezetten: **a Richter-fele Horgony-Pain-Expeller** kéndő.

A „FELVIDÉKI HIRADÓ”
kiadóhivatalában:
a turóc-szt-mártoni Magyar Nyomda kiadásában
megjelent és ott kapható
A MAGYAR KÖZÉPESZTÁLY HAZINEVELESE
NAPJAINKBAN.
Irta: **RÉVÉSZ LAJOS.**
ARA: azelőtt 80 kr., most 40 kr.
A pénz előleges beküldése után a megrendelők bérmentesen kapják.

PSEPHOFER J.-féle
gyógyszerár
BÉCSBEN, I. KER. SINGERSTRASSE 15. sz. a. „zum goldenen Reichsapfel”

Vértisztító labdacso. ezelőtt P általános labdacso neve alatt, ez utóbbi nevet teljes jogal megérdemlik, mivel csakugyan alig létező betegség, melyben ezen labdacso csodás hatásokat gyakorol, nem bizonyítottan volna. Bizonyítottan óta ezen labdacso általános elterjedésnek örökösen és alig van, melyben ezen kitűnő házszerből készült nem volna falatható.

Számtalan orvos által ezen labdacso házszerit ajánlathatnak és ajánlathat minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epevarok, májajok, kólika vértürolások, aranyér, heilétlenség, s hasonló betegségeknél Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszűrésre, az az által eredő bajknál is: így sapkóról, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen Vértisztító labdacso oly könnyen hatnak, hogy a legközelebbi fájdalomnak sem okoznak, és ennek folytán még a leggyöngyűbb gyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan évtizedek, melyek e labdacso fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészenük visszanyerése folytán hozzánk infektok, ezen helyen csak néhanyt említünk azon megjegzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. okt. 22.
Tekintetes Úr!
Alulírt kéri, hogy feltehe hasznos és kitűnő Vértisztító labdacsoiból ismét 4 csomagot küldjön sziveskedjék.
Neuroit Ignác, orvos.

Hrasche Fildink mellett, 1887. szept. 12.
Tekintetes Úr!
Isten áka a ta volt, hogy az Ön labdacsoi kezem közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megpró. En gyermekágyban meghaltam olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közé volnék, ha az Ön csodálatraméltó labdacso engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért szerzőre. Nagy hálával van, hogy ezen labdacso engem is feltelesen ki fognak gyógyítani, a mint már mások is egészenük visszanyerésére segítségül szolgáltak.
Kulic Teréz.

Bécs-Ejrhely, 1887. nov. 9.
Mélyen tisztelt Úr!
A legöröbb köszönetemet mondok ezenről Önnek 60 éves nagynéném. Az illető 5 évvel a szenvedett gyomorhurattal és vizkórban, már életét is megintja, melyről egyik levele is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő Vértisztító labdacsoiból s azoknál áltándó használata folytán teljesen gyógyult.
Legtöbbi tisztelettel. Josef Weinsteil.

Eichengrabrament, Göll mellett, 1889. márc. 27.
Tekintetes Úr!
Alulírt ismételten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsoiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismeréssel kifejezni szer, labdacso értéke, feltétl. az az, ahol csak alkalman nylik, a szenvedőnek legelőször is fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetészerint használatára Önt ezennel felhatalmazom.
Telles tisztelettel. Hahn Ignác.

Kotscheder, Koltsach mellett, Szalezia 1886. okt. 8. T. Úr!
Felkérem, miszerint az Ön Vértisztító labdacsoiból egy csomagot 6 dobozzal küldjön sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsoinak köszönetem, hogy egy gyomorhurattal, mely engem 12 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacso nálam sokszor fogott kifogyani, s midőn legöröbb köszönetemet kifejezem, az egyik tisztelettel. Zwickl Anna.

Ezen Vértisztító labdacso csakis a Psephofer J.-féle, az „arany birodalmi almabér” címetű gyógyszerárban, Bécsben I. SINGERSTRASSE 15. sz. a. központoknál valódi minőségben, s egy 15 szem labdacso tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik, 1 ft 05 kbra kerül. Bérmentesen utánvevél küldésnél 1 ft 10 kr. Egy csomagnál kevesebbnek nem küldhet el. Az összeg előre beküldésével (mely legöröbb postautalvánnyal eszközölthetik) bérmentesen küldésel együtt: 1 csomag 1 ft 25 kr., 2 csomag 2 ft 30 kr., 3 csomag 3 ft 35 kr., 4 csomag 4 ft 40 kr., 5 csomag 5 ft 20 kr., és 10 csomag 9 ft 20 kbra kerül.

Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacso a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánaotlathatnak. Ennek következtében kerétek csakis Psephofer J.-féle beküldésével (mely legöröbb követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak), melyeknek használati utastása a Psephofer J. névfeltele ugyanazon alírással vagy színben van elátva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és bizt. legjobb szer minden köszvényes és csúszba-
lok u. m.: germezaggy-bántalom, tagszagattás
ischias, migraine, ideges fejfájás, felfájás, ful-
szagattás stb. stb. ellen 1 ft 20 kr.

Tannaohinin hajkenőcs Psephofer J.-
félé. Ezek hosszú óta a valamennyi laposvezető szer között
orvosok által a legöröbbek elismerve. Egy
elegáns kiállított nagy szelencével 2 ft.

Általános tapasz Stendel tanáról. Ités és száras által
okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujku-
kacz, sebes vagy zyladt-mell vagy más ily
bajoknál, mint kitűnő szer jön kipróbálva. 1
tegyel 50 kr. Bérmenten 75 kr.

Fagybalzsam Psephofer J.-félé Sok év
óta a fagyos tagokra és minden
idült sebre, mint leghatósabb szer elis-
merve. Egy köcsöge 40 krajczár, Bérmenten
65 krajczár.

Ütőfűnödv egy általánosan ismert kitűnő
házszer, hurut, szer, gyomorhurut, gör-
csös köhögés stb. ellen. Egy üvegcské ára
50 krajczár. Két üveg bérmenten 1 forint 50
krajczár.

Élet-csoszencia (prágai csopék) megör-
tös és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő
házszer. 1 üvegcével 22 kr., 12 üveg 2 ft.

Általános tisztító-só **Burich A. W.**
félé. Kitűnő házi-szer
a rossz emésztés minden következményei, u. m.
felfájás, székülés, gyomorpörög, gyomorhur-
aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag ára
1 forint.

Angol csodabalzsam, 1 üveg 50 krajczár,
1 kis üveg 12 kr.

Por a labázadás ellen. Ezen por meg-
szűrés és az által keletkező kellemetlen szag-
okt elűzi. Ezen por a labázadás ellen kitűnő
szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bér-
menten 75 kr.

Golyva-balzsam, kitűnő szer golyva ellen
1 üveg 40 krajczár, her-
bentes küldésel 65 krajczár.

Hólvó vagy egészűs-só kitűnő gyógy-
szer, hurut, szer, gyomorhurut, gör-
csös köhögés stb. ellen. Egy üvegcével származó
bajoknál 1 csomag 1 ft.

Ezen itt felsorolt készítmények közül az osztrák lapokban hirdetett összes bel-
és külföldi gyógyszerészeti különlegességek rakta-
ron vannak, és a készítmények nem ritkán levők
gyorsan és olcsón megszerethetnek. — Postai
megrendelés a leggyorsabban eszközölthetik,
ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb
megrendelések utánvevél küldhetők. — Bér-
menten csakis oly esetben történik a küldés,
ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a
postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

A fenti különlegességek kaphatók Tüörök József gyógyszerész urnál
Budapesten, Király-utca 12-ik szám.

Csak akkor valódi, ha a sértetlen dugón ez az etegtet felírás van:
„Gróf Esterházy Géza.”

Gróf ESTERHÁZY GÉZA saját gyártmányára

COGNAC

Hat aranyérem, díszkereszt és díszoklevelek.

Kifőltlegesség

a * * * * * **COGNAC**

mely mindentüti kapható.

orvosi tekintélyek által ajánlva, felele kellemesen és jól ízlik; minőség tekintetében bármelyik francia gyártmányával versenybeállhat, ára pedig sokkal olcsóbb.

Cognacunk tiszta borból idegen anyagok hozzávegyítése nélkül, francia mód szerint készült s ezért járványos betegségekkel, így kolera ellen óvászertli sikerrel használhatók.

A gróf Esterházy Géza-fele Cognacgyár
Igazgatócséga: Budapest, VI., Kilitő-völgy-ut. 29.

Paris, Lipsee, Bordeaux, Nizza, Berlin, Britszszel.

A forgalomban levő valódi francia cognacokkal vetekedhetik.
Szakértői Vélemény:

Árverési hirdetemény.

A körmöczbányai m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó és Turóczmegyében fekvő és pedig:

1. „Lenczhorn“ nevű erdőhely A üzemosztály, II vágássorozat. 8 tag. 5. osztág 75 hold területen.

2. „Klapperschlag“ nevű erdőhely A üzemosztály, I vágássorozat. 5 tag. 17 osztág 13 hold területen.

3. „Schwarzgrund“ nevű erdőhely A üzemosztály, I vágássorozat. 1 tag: 24 osztág 55 hold területen tővön kijelölt s

az alább részletezett épületi és tűzifa a folyó évi február hó 16-án d. e. 10 órákor a körmöczbányai magy. kir. erdőgondnokság irodájában.

nyilvános árverés útján el fog adatni.

I. Lenczhorn.

a) 529 m ³ jegenye és luczfenyő épületifa 28 cm. középátmérőig á 1 frt 90 kr.	1005 frt 10 kr.
b) 941 m ³ jegenye és luczfenyő épületifa 28 cm. középátmérőn felül á 3 frt	2823 frt —
c) 323 ürm ³ fenyő tűzifa á 27 kr.	87 » 21 »
d) 323 ürm ³ fenyő feküfa á 16 kr.	51 » 68 »
e) 85 ürm ³ kemény tűzifa á 36 kr.	30 » 60 »
f) 84 ürm ³ kemény feküfa á 22 kr.	18 » 48 »
I Összeg	4016 frt 07 kr.

II. Klapperschlag.

a) 1014 m ³ fenyő épületifa 28 cm. közép-átmérőig á 2 frt 20 kr. =	2230 frt 80 kr.
b) 1705 m ³ fenyő épületifa 28 cm. közép-átmérőn felül á 3 frt 50 kr. =	5967 » 50 »
c) 596 ürm ³ lágy hasábfa á 32 kr. =	190 » 72 »
d) 596 ürm ³ lágy feküfa á 19 kr. =	133 » 24 »
II Összeg	8502 frt 26 kr.

III. Schwarzgrund.

a) 181 m ³ fenyő épületifa 28 cm közép-átmérőig á 2 frt 50 kr. =	452 frt 50 kr
b) 451 m ³ fenyő épületifa 28 cm közép-átmérőn felül á 4 frt =	1804 » — »
c) 10 m ³ bükk szerszámfa á 2 frt 10 kr.	21 » — »
d) 3 m ³ juhar szerszámfa á 2 frt 90 kr.	8 » 70 »
e) 136 ürm ³ fenyő hasábfa á — » 36 kr.	50 » 04 »
f) 140 ürm ³ fenyő feküfa á — » 22 kr.	30 » 80 »
g) 165 ürm ³ kemény hasábfa á — » 48 kr.	79 » 20 »
h) 164 ürm ³ kemény feküfa á — » 30 kr.	49 » 20 »
III Összeg	2495 frt 44 kr.

Főösszeg 15013 frt 77 kr.

Versenyezni lehet vagy az összes fatömegre egyszerre, mint minden egyes vágásra külön-külön.

A versenyzők kötelesek az árverés megkezdése előtt a kikiáltási árnak 10%-kát, az az 400 frt, 350 frt és 250 frt illetve 1500 frt bánatpénz gyanánt az árverező bizottság kezébe letenni.

Szabályszerűen szerkesztett és 50 krros bélyeggel és bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtnak.

Az árverési és szerződési feltételek az alolirt erdőhivatalnál, valamint a körmöczői m. kir. erdőgondnokságnál is megtekinthetők.

Zsarnóczán 1893. évi január hó 15-én.

A magyar királyi erdőhivatal.

AZ

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPESTEN

1. A mezőgazdasághoz egyáltalában szükséges összes saját hazai gyártmányu, elismert kitünő gépeit és talajmivelő eszközeit ajánlja.
2. Minden a gazdasági gépszakmába vágó felvilágosítással és tanácsal szívesen és díjmentesen szolgál.
3. Az összes gyártmányait magában foglaló képes arjegyüket kívánatra készséggel megküldi.
4. A gyártelep Budapesten, külső vaczi-út 7-ik szám alatt van és annak megtekintése érdeklődőknek készséggel megengedtetik.

Levél cím:

Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat

2-8

Budapesten, külső vaczi-ut 7.

4361. sz.
1892. tk.

Arverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a turóc-szent-mártoni takarékpénztárnak Majtán szül. Patrik Mária elleni végrehajtási ügyében Szucsány községben fekvő, a szucsányi 524. sz. tjlvben A. I. 1. sor sz. a. felvett s Majtán szül. Patrik Mária és kk. Majtán Pál nevére írt ingatlanra 330 ft. kikialtási árban az arverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanság az 1893. évi február hó 10-ik napján d. e. 10 óraker Szucsány községben a község házánal megtartandó nyilvános arverésen el fog adatni.

Arverezni szandékozók tartoznak az ingatlanság becsáranak 10 %-át készpénzben vagy óvadék képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kir. járásbíroság mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Turóc-Szt.-Mártonban 1892. évi október hó 15-ik napján.

Kir. táblai bíró helyett

David,
kir. aljárásbíró.

3737. sz.
1892. tk.

Arverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt. mártoni kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a turóci kereskedelmi és hitelintézetnek Kosman József elleni végrehajtási ügyében Kostyán községben fekvő

a) a kostányi 8. sz. tjlvben A. I. 4-10 12-13. sor sz. a. foglalt ingatlanokból Kosman Józsefet B. 33. és 38. t. a. $\frac{10}{64}$ részben megillető jutalékra 181 ftban,

b) az ottani 95. sz. tjlvben A. I. 1. sor sz. a. foglalt ingatlanból ugyanazt B. 18. t. a. $\frac{8}{64}$ részben megillető jutalékra 21 ftban és

c) az ottani 161. sz. tjlvben A. I. 1. sor sz. a. felvett ingatlanból ugyanazt B. 8. és 13. t. a. $\frac{20}{64}$ részben megillető jutalékra 2 ftban kikialtási árban a vissz arverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanság az 1893. évi február hó 7-ik napján d. e. 10 óraker Kostyan községben a község házánal megtartandó nyilvános arverésen a kikialtási aron alól is el fog adatni.

Arverezni szandékozók tartoznak az ingatlanság, kikialtási árának 10 %-át készpénzben vagy óvadék képes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyeztetéről kiállított szabályszerű előmervényt átszolgáltatni.

Kir. jbiróság mint tlkvi hatóság.

T.-Szt.-Mártonban 1892. október 15-én.

Fekete,
kir. itéletáblai bíró.

Magyar fém- és Lámpa-áru gyár részvénytársaság

Budapest-Kőbányán.

Főlhívás.

Értesítjük a nagyközönséget, hogy a

kizárólag saját részünkre gyártott

és általunk visszelarusítók által az ország minden tajan forgalomba hozott, immár általános kedvelt és nagy keresletnek és fogyasztásnak örvendő

„Király-olaj“

jóságaert és valodiságaert csak abban az esetben vállalunk el jottallást, ha azok a saját zárojjegyünkkel és vedjegyünkkel ellátott eredeti szabadalmazott kannakban vásároltatnak.

A »KIRÁLY-OLAJ«, mely az egyedüli biztonsági petroleum, a legnagyobb világítóerővel bír, úgy hogy a villamos fényvel vetekedik és előnyös tulajdonsága közé az is tartozik, hogy égőképessége tovább tart más tisztátalan petroleummal s azonkívül, hogy e miatt olcsóbb is, teljesen szagtalan és soha föl nem robban.

Minden »Király-olajt« tartalmazó szab. kanna vedjegyünkkel van ellátva.

Tisztelettel

a magyar fém- és lámpaáru-gyár r.-társaság igazgatosága

2-4

Budapest-Kőbányán.